

Kohēzija sadarbojoties: kā ES kohēzijas politika ietekmē Baltijas jūras makroreģionu?

ES kohēzijas politika līdzsvaro reģionālās atšķirības Eiropas Savienībā

Vienkārši izsakoties, ES kohēzijas politikas mērķis ir samazināt reģionālās atšķirības Eiropas Savienībā. Tomēr tā nav vērsta tikai uz nabadzīgākiem reģioniem, bet no tā gūst labumu ikviens ES valsts.

Kohēzijas politika ietekmē ES pilsoņu ikdienas dzīvi, jo tā atbalsta reģionu attīstību un darbojas kā investīciju katalizators. Tas palīdz radīt jaunas darba vietas, veicina ekonomikas izaugsmi un konkurētspēju.

Kohēzijas politika ir svarīga ES budžeta sastāvdaļa: 2014.-2020. gada budžetā vairāk nekā 30% tika piešķirti dažādiem finanšu instrumentiem, kas atbalsta kohēzijas politiku. Kohēzijas politiku nodrošina ar Eiropas Reģionālā fonda (ERAF), Eiropas Sociālā fonda (ESF) un Kohēzijas fonda palīdzību. Katram fondam ir atšķirīgs mērķis.

ES makroreģionālās stratēģijas ir vērstas uz kopīgām iespējām un izaicinājumiem

ES makroreģionālās stratēģijas aptver gandrīz divas trešdaļas no Savienības, un tās pārstāv jaunu un eksperimentālu daudzlīmeņu pārvaldību. Makroreģionālo stratēģiju ideja radās, saprotot, ka līdzīgus izaicinājumus un iespējas bieži nosaka ģeogrāfiskā un kultūras teritorija. Tā paša reģiona valstis var tos labāk risināt, izmantojot stratēģiju radītu ciešāku sadarbību.

Makroreģionālo stratēģiju pamatā ir sadarbība pāri robežām. Ciešāka sadarbība ievērojami uzlabo teritorijā dzīvojošo cilvēku ikdienas dzīvi, jo makroreģionālajās stratēģijās aptvertas vairākas tēmas, sākot no izglītības, veselības un vides aizsardzības līdz jauninājumiem, transportam un tūrismam.

Katru makroreģionālo stratēģiju raksturo tās teritorija. EUSBSR tā ir Baltijas jūra, kas savieno un iedvesmo pie tās dzīvojošos cilvēkus strādāt kopā. Tādējādi galvenās darbības jomas EUSBSR ir cieši saistītas ar jūru. Trīs stratēģijas mērķi ir glābt jūru, palielināt labklājību un savienot reģionu.

Visas makroreģionālās stratēģijas ir finansiāli neitrālas un nesaņem nekādu papildu finansējumu. Tās paļaujas uz esošo finansējumu, jo īpaši uz Eiropas Reģionālo fondu, kas finansē pārrobežu sadarbību.

Kā makroreģionālās stratēģijas ir saistītas ar ES kohēzijas politiku?

EUSBSR ir praktiski ieviesta projektos. Tas cieši sasaista makroreģionālās stratēģijas ar ES kohēzijas politiku, jo lielāko daļu projektu, ar kuriem īsteno EUSBSR, finansē no kohēzijas politikas fondiem.

Tā kā stratēģijas mudina valstis sadarboties, tās jo īpaši veicina ES kohēzijas politikas sadarbības dimensiju. Spēcīga teritoriālā sadarbība pozitīvi ietekmē ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju.

Stratēģijās tiek iesaistīti visu sabiedrības līmeņu dalībnieki, lai strādātu pie labklājīgāka reģiona, kā arī tuvina ES tās pilsoņiem, izmantojot konkrētus ES finansētus projektus, kas iesaista un pozitīvi ietekmē mūsu dzīvi. Tāpēc spēcīgi un plaukstoši makroreģioni var veicināt Eiropas demokrātijas un ES vērtību attīstību, jo īpaši laikā, kad Eiropa saskaras ar vairākiem izaicinājumiem.

Makroreģionālās stratēģijas var kalpot arī kā vēstneši un būt par paraugu visai ES. Piemēram, darbs EUSBSR ir devis ieguldījumu ES stratēģijā attiecībā uz pielāgošanos klimata pārmaiņām, un Baltijas jūras reģionam ir senas tradīcijas cīņā pret jūras atkritumiem - aktivitāte, kas bieži tikusi īstenota ar ES finansētu projektu palīdzību, parādot piemēru visā pasaulē.

Viens no makroreģionālo stratēģiju nozīmīguma piemēriem ir to saikne ar valstīm ārpus ES. EUSBSR sastāvā ir astoņas ES dalībvalstis un papildus četras kaimiņvalstis (Baltkrievija, Islande, Norvēģija un Krievija). Tā kā stratēģijas ietvaros ir aktīva sadarbība ar valstīm, kas nav ES dalībvalstis, reģionālā

līmenī, tā stiprina arī to saites ar Eiropas Savienību. Baltijas jūras reģionā jūra un tās labklājība ir dabiska augsne sadarbībai ārpus ES robežām.

Tā kā visas makroreģionālās stratēģijas iekļaujas spēkā esošajos ES tiesību aktos un iestādē un tām netiek piešķirts papildu finansējums, to ietvaros jākoncentrējas uz konkrētām darbībām. EUSBSR vides jautājumi, kas saistīti ar Baltijas jūru, ir bijuši viens no darbības virzošajiem spēkiem. Stratēģijas ietvaros tiek radīta platforma dažādiem dalībniekiem sadarboties un rīkoties, lai glābtu jūru.

ES finansētus projektus, kas kalpo kā šīs rīcības platformas un kas īpaši labi atspoguļo EUSBSR mērķus, sauc par pamatiniciatīvām. Dažas no šām pamatiniciatīvām no atsevišķiem projektiem ir attīstījušās tīklos un forumos, piemēram, Baltijas jūras zvejniecības forumā, kas veicina dialogu un sadarbību. Šāda pārveide parāda arī projekta finansējuma un rezultātu ilgtspējību visa reģiona labā.

Avoti:

“10 mīti un fakti par Eiropas Savienības kohēzijas politiku”

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/what/myth-busting/

Ievads ES kohēzijas politikā (2014-2020)

https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/basic/basic_2014_en.pdf

Pētījums par makroreģionālajām stratēģijām un to saikni ar kohēzijas politiku (2017. g.)

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/studies/2017/macro-regional-strategies-and-their-links-with-cohesion-policy

Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par ES makroreģionālo stratēģiju īstenošanu COM/2016/0805 final <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52016DC0805>

The article is part of an European Union funded project "[Cohesion through EUSBSR](#)" promoting positive results of EU Cohesion policy in the Baltic Sea macro-region (EUSBSR).

The article reflects only the author's view and the European Commission is not responsible for any use that may be made of the information it contains.

With financial support from the European Union